

Крупко Яна Михайлівна,

кандидат юридичних наук, доцент,

начальник кафедри адміністративного та конституційного права

Навчально-наукового інституту права правоохоронної діяльності та психології

(Пенітенціарна академія України, м. Чернігів)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1578-2303>

ОКРЕМІ НЕДОЛІКИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

У статті проаналізовано недоліки правового регулювання адміністративної відповідальності військовослужбовців в Україні, зокрема відсутність чітких понять, розпорошеність норм КУпАП та проблеми розмежування з іншими видами відповідальності. Обґрунтовано доцільність виділення в КУпАП окремої глави, яка б комплексно врегулювала ознаки військового правопорушення, систему санкцій, специфіку їх застосування в особливий період та можливість позасудового порядку стягнень.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, дисциплінарна відповідальність, військово-службовці, прирівняні до військовослужбовців особи, деліктні правовідносини, правопорушення, санкція, покарання.

Постановка проблеми. Особливу групу публічних службовців в Україні становлять військовослужбовці. Важливість їхньої діяльності в межах будь-якої держави є незаперечною, адже вони забезпечують військову міць у мирний час та відбивають збройну агресію в період воєнного стану, захищаючи територіальну цілісність країни, її суверенітет та населення. Для виконання покладених на них завдань і функцій військовослужбовці мають доступ до зброї, працюють із документами державної важливості, беруть участь в операціях, що розробляються й реалізуються в режимі державної таємниці тощо. Але кожен військовий – це насамперед людина, яка в силу різних причин не тільки може реалізовувати соціально корисну поведінку, але й вчиняти протиправні діяння, частина з яких є адміністративними правопорушеннями.

Очевидно, що будь-який прояв протиправної поведінки військовослужбовців в умовах дії воєнного стану має значно більшу вагу, ніж аналогічні діяння в мирний час. Проступок, вчинений одним військовим, дискредитує не тільки його діяльність чи роботу військової частини, у якій він проходить службу, а й роботу Збройних Сил України загалом, що знижує рівень довіри до влади, сприяє поширенню негативних наративів у суспільстві. Тому адекватна та вчасна реакція держави на факти правопорушень є важливою формою попередження та припинення адміністративних проступків як з боку військовослужбовців, так і з боку інших осіб.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання адміністративної відповідальності військовослужбовців активно досліджуються фахівцями в галузі адміністративного права. Наукова складова також відіграє важливу роль у питаннях оновлення законодавства, виявлення недоліків правового регулювання, визначення шляхів їх подолання тощо. Власне, виклики правового режиму воєнного стану, який наразі діє в Україні, вимагають

наявності правових норм, які б не лише визначали підстави, умови та наслідки застосування адміністративних санкцій, але й забезпечували б реалізацію принципів справедливості та неупередженості під час вирішення питань відповідальності військовослужбовців. Зокрема, окремі проблеми адміністративної відповідальності названої категорії суб'єктів досліджували у своїх наукових доробках М. С. Моїсєєв, Н. О. Рибалка, М. С. Туркот, П. М. Фівкін, Л. В. Шестак, а також інші вчені. Проте окремі проблеми застосування санкцій до військово-службовців за вчинення адміністративно караних діянь залишаються невирішеними.

Метою статті є виокремлення недоліків адміністративно-правового регулювання адміністративної відповідальності військовослужбовців та визначення шляхів їх усунення.

Наукова новизна статті полягає у комплексному дослідженні сучасних проблем адміністративної відповідальності військовослужбовців за військові адміністративні правопорушення в умовах особливого періоду, виявленні прогалин нормативно-правового регулювання та формулюванні авторських пропозицій, спрямованих на вдосконалення чинного законодавства і практики його застосування.

Виклад основного матеріалу. Захист держави, її незалежності та територіальної цілісності є важливим обов'язком громадян, що визначений на рівні Конституції України [1]. Тож і питання застосування заходів адміністративної відповідальності до військовослужбовців як специфічної категорії осіб публічного права є важливою формою забезпечення правопорядку в суспільстві, підвищення рівня соціальної довіри до військової служби, важливості покладених на неї завдань і функцій тощо.

Військовослужбовці відповідно до положень Кодексу України про адміністративні правопорушення [2] (далі – Кодекс, КУпАП) є специфічними суб'єктами

адміністративно-деліктних правовідносин з огляду на таке. По-перше, згідно з положеннями ч. 1 ст. 15 КУпАП за вчинення діянь, що кваліфікуються як адміністративні правопорушення, вони можуть притягуватися або до адміністративної, або до дисциплінарної відповідальності. По-друге, до них може застосовуватися обмежене коло адміністративних стягнень із числа визначених ст. 24 КУпАП. По-третє, Кодексом у главі 13-Б передбачено специфічний перелік адміністративних проступків, суб'єктами відповідальності за вчинення яких можуть виступати тільки військовослужбовці. По-четверте, особливий статус мають військовослужбовці-жінки, на яких навіть за умови вчинення найбільш тяжких адміністративно-караних діянь не може бути накладено стягнення у вигляді арешту з утриманням на гауптвахті (ст. 32-1 КУпАП). По-п'яте, якщо військовослужбовець має посаду водія Збройних Сил України чи інших військових формувань, то за порушення Правил дорожнього руху до нього не може бути застосовано штраф.

З одного боку, вищеназвані особливості відповідальності військовослужбовців за вчинення адміністративно-караних діянь є формою захисту цієї категорії суб'єктів від застосування покарань, що можуть негативно позначатися на належному виконанні покладених на них завдань і функцій. З іншого боку, вказані обмеження суттєво ускладнюють власне процедуру притягнення до адміністративної відповідальності та застосування покарання, яке б відповідало тяжкості вчиненого, ступеню вини порушника, розміру завданої шкоди тощо.

На наш погляд, серед проблем адміністративної відповідальності військовослужбовців варто виділити такі.

По-перше, КУпАП оперує поняттям військового адміністративного правопорушення, проте не визначає його сутності та змісту. Зокрема, науковці розділилися на дві групи, перша з яких дотримується позиції того, що військові адміністративні правопорушення – це діяння, передбачені главою 13-Б КУпАП [3; 4], тобто акцентують увагу на змісті протиправної поведінки; тоді як інша група дослідників вважає, що військові адміністративні правопорушення – це діяння, вчинені спеціальним суб'єктом, за вчинення яких передбачено накладення адміністративних стягнень [5; 6], тобто акцент здійснюється на ознаках суб'єкта вчинення протиправного прояву. Вважаємо, що кожна з названих позицій має право на існування та доповнює одна одну, адже главою 13-Б КУпАП визначено перелік адміністративних правопорушень, які не можуть бути вчинені іншими суб'єктами, крім військовослужбовців чи прирівняних до них осіб (резервістів, військовозобов'язаних). Проте положення названої глави не вичерпують усього переліку адміністративно-караних діянь, що можуть бути вчинені військовослужбовцями. Отже, будь-який прояв протиправної поведінки військовослужбовця, який передбачає застосування адміністративних стягнень, може вважатися військовим адміністративним правопорушенням.

Варто зауважити, що однакові адміністративні проступки можуть мати різні правові наслідки для військових залежно від їхньої статі чи змісту виконуваної функції у військовому формуванні. Так, ми вже зазначали, що до військовослужбовців-жінок не застосовується арешт з утриманням на гауптвахті, а до водіїв – адміністративні штрафи. Оскільки жінки можуть виконувати функції водіїв у Збройних Силах України чи інших військових формуваннях, то до них не може бути застосовано штраф за порушення Правил дорожнього руху (ч. 4 ст. 15 КУпАП). У тих же випадках, коли

санкція відповідної норми не передбачає альтернативних штрафів покарань, справа має бути передана до військової частини, де порушник проходить службу, для вирішення питання про застосування дисциплінарних стягнень [4]. Тобто вчинення діяння, яке кваліфікується як адміністративно-карне, може передбачати застосування адміністративних або дисциплінарних санкцій. На жаль, чинний КУпАП не визначає чіткої процедури передачі адміністративної справи на розгляд у порядку дисциплінарного провадження, що сприяє затягуванню процесу вирішення питання про вид і міру юридичної відповідальності та може мати наслідком неможливість застосування покарання через закінчення строків розгляду і вирішення справи.

Ще однією проблемою є відсутність чіткої вказівки на правові норми, порушення яких дає змогу притягувати військовослужбовців до адміністративної відповідальності в порядку загального провадження. На цю обставину звертає увагу В. В. Кирда [7, с. 93]. Дійсно, позиція законодавця із цього питання, м'яко кажучи, непослідовна. Так, наразі в ч. 1 ст. 15 КУпАП не називаються конкретні прояви протиправної поведінки, а подається загальний опис правопорушень, вчинення яких повинно мати наслідком застосування адміністративних стягнень: «порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху... правил полювання... митних правил... порушення законодавства про державну таємницю...» тощо. Частково така позиція може бути виправдана тим, що формулювання (наприклад, назва статті) може змінюватися, і це потребуватиме одночасного внесення змін і до ст. 15 КУпАП. Проте такі ризики, на наш погляд, є незначними, оскільки зміни назв правових норм не є частинами. Натомість відсутність чіткої вказівки на те, порушення яких саме положень КУпАП передбачає застосування до військовослужбовців заходів адміністративної відповідальності на загальних засадах, породжує правову невизначеність – ситуацію, за якої суд має співвідносити конкретний прояв протиправної поведінки з положеннями чинного деліктного законодавства та довести, що законодавчий опис правопорушення та вчинене діяння є тотожними. Ще складнішою є ситуація, за якої чіткого опису правопорушення в межах КУпАП немає, але є посилання на бланкетний законодавчий акт, який містить регулятивні, а не охоронні норми, тобто взагалі не розрахований на врегулювання деліктних правовідносин [8, с. 228]. Так, наприклад, досить складно застосувати адміністративну відповідальність до військовослужбовця за «порушення законодавства про державну таємницю», «порушення порядку обліку, зберігання і використання документів та інформації», оскільки для того, щоб довести відповідні протиправні факти, необхідно ознайомитися з різними законодавчими та підзаконними актами, норми яких визначають особливості й умови доступу конкретних осіб до державної таємниці, порядок здійснення обробки інформації певного виду тощо. Таким чином, можемо мати ситуацію, за якої через складність адміністративно-правової кваліфікації порушник може взагалі не притягуватися до адміністративної відповідальності, що жодним чином не сприяє захисту прав інших осіб та порушує інтереси держави. Вирішення зазначеної проблеми можливе шляхом чіткої вказівки в межах ст. 15 КУпАП переліку адміністративних правопорушень (назва статті, її номер, частина, пункт статті КУпАП), вчинення яких передбачає застосування адміністративного покарання на загальних засадах.

Варто також зауважити, що твердження «несуть відповідальність на загальних підставах», використане законодавцем у ч. 1 ст. 15 КУпАП, є досить спірним, адже в цій нормі зазначена серія винятків щодо застосування окремих санкцій до цієї групи порушників, що виключає загальну чинність норм.

Певні заперечення викликає і формулювання ч. 2 ст. 15 КУпАП, відповідно до якої «інші, крім зазначених у частині першій цієї статті, особи, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів або спеціальних положень про дисципліну, у випадках, прямо передбачених ними, несуть за вчинення адміністративних правопорушень дисциплінарну відповідальність, а в інших випадках – адміністративну відповідальність на загальних підставах» [2]. Зокрема, зі змісту цієї норми незрозуміло, чи є якісь обмеження щодо санкцій, якщо порушник притягуватиметься саме до адміністративної, а не дисциплінарної відповідальності; невизначеним є і коло суб'єктів, на яких поширюється чинність цієї норми. Викликає певні заперечення й розмежування підстав застосування юридичної відповідальності, оскільки пріоритет щодо визначення її виду надається статутам чи положенням про дисциплінарну відповідальність (підзаконним нормативним актам), а не КУпАП – законодавчому акту.

З-поміж недоліків законодавчого регулювання застосування заходів відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень військовослужбовцями чи прирівняними до них особами варто виокремити й ще деякі. Зокрема, за ч. 4 ст. 15 Кодексу в разі вчинення порушень правил дорожнього руху водіями транспортних засобів Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань та Державної спеціальної служби транспорту – військовослужбовцями строкової служби штраф як адміністративне стягнення до них не застосовується [2]. Ця норма є логічною лише у випадку, коли передбачене адміністративне покарання – це тільки штраф або інше основне стягнення, адже якщо альтернативи штрафу немає, то застосовується дисциплінарне стягнення; якщо є альтернативне покарання й обмежень щодо його застосування до військовослужбовців немає – застосовується відповідна санкція. Проблеми виникають у випадках, коли такий спеціальний суб'єкт вчинив кілька транспортних правопорушень, за які передбачено застосування не тільки основних, але й додаткових покарань. Згідно з положеннями ч. 2 ст. 36 КУпАП, якщо особа вчинила кілька адміністративних правопорушень, справи про які одночасно розглядаються тим самим органом (посадовою особою), стягнення накладається в межах санкції, встановленої за більш серйозне правопорушення з-поміж учинених. До основного стягнення в цьому разі може бути приєднано одне з додаткових стягнень, передбачених статтями про відповідальність за будь-яке з учинених правопорушень. Тобто додаткове покарання (наприклад, позбавлення права керування транспортним засобом) може бути застосоване лише поряд з основним і самостійно не накладається. Аналіз положень глави 10 КУпАП «Адміністративні правопорушення на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку» дає змогу стверджувати, що зазвичай саме штраф є основним покаранням за вчинення відповідних проступків. Відповідно, інші – додаткові стягнення – до військовослужбовців також не застосовуються. Але така правова невизначеність може суттєво ускладнювати роботу суду. Тому доречним видається доповнення ст. 36 КУпАП частиною 3, у якій би визначалися особливості

адміністративної відповідальності саме за транспортні правопорушення військовослужбовців чи прирівняних до них осіб такого змісту: «Якщо військовослужбовець-водій чи прирівняна до нього особа вчинив кілька транспортних адміністративних правопорушень, але до нього не може бути застосовано штраф як основне покарання, то до порушника застосовується одне з додаткових адміністративних стягнень, передбачених статтями про відповідальність за будь-яке з учинених правопорушень». Таке формулювання, на наш погляд, дасть змогу забезпечити дієвість принципу правової визначеності під час вирішення питання про адміністративну відповідальність військовослужбовців або прирівняних до них осіб.

До недоліків правового регулювання адміністративної відповідальності військовослужбовців варто віднести й неоднозначність законодавчих підходів щодо застосування заходів адміністративної відповідальності власне до військовослужбовців та до прирівняних до них осіб. Згідно з положеннями ч. 1 ст. 15 КУпАП, до відповідних суб'єктів застосовується однаковий порядок адміністративної відповідальності. Проте вже в ч. 2 ст. 15 Кодексу виділяється інша група: «інші, крім зазначених у ч. 1 цієї статті особи, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів або спеціальних положень про дисципліну», розмежування дисциплінарної та адміністративної відповідальності яких і порядок застосування останньої мають здійснюватися на підставі дисциплінарних статутів, попри те, що це можуть бути підзаконні нормативні акти. Крім того, ч. 4 ст. 15 КУпАП з-поміж військовослужбовців виокремлює особливу підгрупу – водіїв транспортних засобів Збройних Сил України, інших військових формувань і Державної спеціальної служби транспорту – військовослужбовців строкової служби [2]. Відповідно, водії державних структур, які не входять до вищевказаного переліку, але на яких поширюється дія дисциплінарних статутів, до цієї підгрупи не належать і пільг у разі застосування заходів адміністративної відповідальності (у вигляді неможливості накладення штрафу) не мають. Натомість положення глави 13-Б КУпАП поширюються тільки на військовослужбовців, які мають відповідний статус постійно або тимчасово (наприклад, резервісти – під час проходження військових зборів). Такі неоднозначність і заплутаність законодавчих позицій ускладнюють процедуру розмежування видів юридичної відповідальності та застосування санкцій, оскільки це передбачає опрацювання великої кількості додаткових правових норм, що визначають статус порушника.

До проблем застосування заходів адміністративної відповідальності до військовослужбовців варто віднести й розпорошеність положень про відповідальність у межах КУпАП та певну фрагментарність у питаннях особливостей застосування заходів такої відповідальності саме до зазначеної категорії порушників. Тому, на наш погляд, доречно було б визначити в межах КУпАП окрему главу, присвячену питанням адміністративної відповідальності військовослужбовців, де передбачалися би такі елементи: поняття військового адміністративного правопорушення, перелік адміністративних стягнень, що можуть бути застосовані до військовослужбовців, та особливості порядку й умов їх застосування; підстави й порядок розмежування адміністративної, дисциплінарної та кримінальної відповідальності військовослужбовців та умови заміни одного виду відповідальності іншим; особливості адміністративної відповідальності рядового й начальницького складу; специфіка застосування

заходів адміністративної відповідальності в особливий період, у тому числі під час дії воєнного або надзвичайного стану; можливість застосування позасудового порядку застосування заходів такої відповідальності, що, на наш погляд, має зменшити кількість латентних адміністративних правопорушень.

Висновки. Аналіз загальних положень законодавства про адміністративну відповідальність військовослужбовців дав змогу виявити ряд проблем, які ускладнюють процедуру застосування такої відповідальності. Це неоднозначність тлумачення законодавчих норм, відсутність єдиного підходу до визначення підстав та умов відповідальності, розпорошеність законодавства, невизначеність чіткого переліку проступків, за вчинення яких застосовуються заходи саме адміністративної, а не дисциплінарної відповідальності, відсутність переліку ознак, які б дали змогу розмежовувати різні види юридичної відповідальності та вибирати з них саме адміністративну тощо. Вирішенню вказаних та інших проблем відповідальності військовослужбовців має сприяти

розробка в межах КУпАП окремої глави «Адміністративна відповідальність військовослужбовців та прирівняних до них осіб», у якій необхідно закріпити підстави, умови, порядок та особливості адміністративної відповідальності названих суб'єктів, розмежування видів юридичної відповідальності, встановити умови застосування адміністративної відповідальності на загальних засадах та у спеціальному порядку.

Перспективними напрямками подальших наукових досліджень у цій сфері є комплексний аналіз механізмів удосконалення адміністративної відповідальності військовослужбовців за військові адміністративні правопорушення в умовах особливого періоду, дослідження особливостей співвідношення адміністративної та дисциплінарної відповідальності у військовій сфері, а також вироблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення законодавства з урахуванням сучасних викликів, пов'язаних із збройною агресією проти України, цифровізацією військового управління та перспективами реформування системи військової юстиції.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних «Законодавство України» Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#n4378> (дата звернення: 11.05.2026).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. База даних «Законодавство України» Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#top> (дата звернення: 11.05.2026).
3. Моїсєєв М. С. Військові адміністративні правопорушення: поняття та характерні ознаки. *Наукові записки. Серія: Право*. 2024. Вип. 16. С. 115–119. <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2024-16-115-119>.
4. Туркот М. С. Розмежування адміністративної та дисциплінарної відповідальності військовослужбовців. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2017. № 1 (47). С. 40–47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapu_2017_1_8 (дата звернення: 11.05.2026).
5. Фівкін П. М. Проблемні питання у застосуванні на практиці статей 172-20, 266-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення при притягненні військовослужбовців до адміністративної відповідальності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 6. С. 264–270. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-6/65>.
6. Рибалка Н. О., Шестак Л. В. Окремі проблеми адміністративної відповідальності за військові адміністративні правопорушення. *Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра*. 2025. № 2 (18). С. 101–111. <https://doi.org/10.32755/sjcriminal.2025.02.101>.
7. Кирда В. В. Недоліки правового регулювання відповідальності військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів, за вчинення адміністративних правопорушень (ст. 15 КУпАП). *Прикарпатський юридичний вісник*. 2025. № 5. С. 92–96. <https://doi.org/10.32782/pyuv.v5.2025.17>.
8. Шестак Л. В. Проблеми правового регулювання адміністративної відповідальності військовослужбовців та прирівняних до них осіб. *Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра*. 2026. № 1 (19). С. 223–235. <https://doi.org/10.32755/sjcriminal.2026.01.223>.

References

1. Verkhovna Rada of Ukraine (1996). Konstytusiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR [Constitution of Ukraine: Law of Ukraine dated June 28, 1996 No. 254k/96-VR]. *Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy" – Database "Legislation of Ukraine"*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#n4378> (accessed: 11.05.2026). [in Ukrainian].
2. Verkhovna Rada of Ukraine (1984). Kodeks Ukrainy pro administrativni pravoporushennia: Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 № 8073-X [Code of Ukraine on Administrative Offenses: Law of Ukraine dated December 7, 1984 No. 8073-X]. *Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy" – Database "Legislation of Ukraine"*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#top> (accessed: 11.05.2026). [in Ukrainian].
3. Moiseiev, M. S. (2024). Viiskovi administrativni pravoporushennia: poniattia ta kharakterni oznaky [Military administrative offenses: concept and characteristic features]. *Naukovi zapysky. Serii: Pravo – Scientific Notes. Series: Law*, 16, 115–119. <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2024-16-115-119>. [in Ukrainian].
4. Turkot, M. S. (2017). Rozmezhuвання administrativnoi ta dystsyplinarnoi vidpovidalnosti viiskovosluzhbovtiv [Distinction between administrative and disciplinary liability of military personnel]. *Visnyk Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy – Herald of the National Academy of Prosecution of Ukraine*, 1(47), 40–47. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapu_2017_1_8 (accessed: 11.05.2026). [in Ukrainian].
5. Fivkin, P. M. (2024). Problemni pytannia u zastosuvanni na praktytsi statei 172-20, 266-1 Kodeksu Ukrainy pro administrativni pravoporushennia pry prytiahnenni viiskovosluzhbovtiv do administrativnoi vidpovidalnosti [Problematic issues in the practical application of Articles 172-20, 266-1 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses when bringing military personnel to administrative responsibility]. *Yurydychni naukovyi elektronnyi zhurnal – Legal Scientific Electronic Journal*, 6, 264–270. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-6/65>. [in Ukrainian].

6. Rybalka, N. O., & Shestak, L. V. (2025). Okremi problemy administrativnoi vidpovidalnosti za viiskovi administrativni pravoporushennia [Separate problems of administrative responsibility for military administrative offenses]. *Kryminalno-vykonavcha systema: Vchora. Sogodni. Zavtra – Penitentiary System: Yesterday. Today. Tomorrow*, 2(18), 101–111. <https://doi.org/10.32755/sjcrimnal.2025.02.101>. [in Ukrainian].

7. Kyrda, V. V. (2025). Nedoliky pravovoho rehuliuвання vidpovidalnosti viiskovosluzhbovtiv ta inshykh osib, na yakykh poshyriuietsia diia dystsyplinarnykh statutiv, za vchynennia administrativnykh pravoporushen (st. 15 KUpAP) [Shortcomings of legal regulation of liability of military personnel and other persons subject to disciplinary regulations for committing administrative offenses (Article 15 of the CUAO)]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk – Subcarpathian Law Herald*, 5, 92–96. <https://doi.org/10.32782/pyuv.v5.2025.17>. [in Ukrainian].

8. Shestak, L. V. (2026). Problemy pravovoho rehuliuвання administrativnoi vidpovidalnosti viiskovosluzhbovtiv ta pryryvniannykh do nykh osib [Problems of legal regulation of administrative responsibility of military personnel and persons equated to them]. *Kryminalno-vykonavcha systema: Vchora. Sogodni. Zavtra – Penitentiary System: Yesterday. Today. Tomorrow*, 1(19), 223–235. <https://doi.org/10.32755/sjcrimnal.2026.01.223>. [in Ukrainian].

Krupko Yana,

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Administrative and Constitutional Law
Educational and Scientific Institute of Law, Law Enforcement and Psychology
(Penitentiary Academy of Ukraine, Chernihiv)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1578-2303>

CERTAIN DEFICIENCIES IN THE LEGAL REGULATION OF THE ADMINISTRATIVE LIABILITY OF MILITARY PERSONNEL

The article examines the problems of legal regulation of the administrative liability of military personnel. The author notes the existence of a number of shortcomings in the legal regulation of such liability, which may negatively affect the process of imposing sanctions or even the qualification of an act as unlawful. In particular, the following issues are identified among the problems of administrative liability of military personnel: the absence of a definition of a military administrative offense and its characteristics; ambiguity in the wording of the concept of a “person equated to military personnel”; inconsistency of the legislator in determining the system of administrative sanctions that may be imposed on offenders, as well as the procedure for their application (including during a special period); the absence of grounds for distinguishing between administrative and disciplinary liability of military personnel; the fragmentation of provisions on liability within the Code of Ukraine on Administrative Offenses (CUAO), as well as a certain inconsistency regarding the specifics of applying such liability measures specifically to this category of offenders.

Such ambiguity and complexity of legislative provisions complicate the procedure for applying measures of administrative liability to military personnel.

The author advocates the expediency of creating a separate chapter within the CUAO devoted to issues of administrative liability of military personnel, which should define the following elements: the concept of a military administrative offense; the list of administrative sanctions that may be applied to military personnel and the specifics of the procedure and conditions for their application; the grounds and procedure for distinguishing between administrative, disciplinary, and criminal liability of military personnel, as well as the conditions for replacing one type of liability with another; the peculiarities of administrative liability of enlisted personnel and commanding officers; the specifics of applying administrative liability measures during a special period, including during martial law or a state of emergency; and the possibility of applying an extrajudicial procedure for imposing such liability measures, which should reduce the number of latent administrative offenses.

Key words: administrative liability, disciplinary liability, military personnel, tort legal relations, persons equated to military personnel, offense, sanction, punishment.



Дата першого надходження статті до видання: 30.06.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 24.07.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 15.10.2026